

## A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt. — kr. |
| Fél évre . . . . .           | 3 „ — „      |
| Negyed évre . . . . .        | 1 „ 50 „     |
| Egyes szám ára . . . . .     | 6 „          |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 „ — „      |

Ezen lap megjelenik  
hetenként kétszer:  
vasárnap és csütörtökön.

## SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,  
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:  
minden egy hasábos garmond  
sorért vagy annak tőrfogatáért  
4 kr., s minden egyszeri közlés  
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.  
Nagy és többször közlendő  
hirdetményül a kiadóhivatal ár-  
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban  
közleendő cikkek soronként  
10 kr. díjért közöltenek.

## SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:  
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:  
Sprencz György szerkesztő lakásán.

## KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:  
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:  
Györgyakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

## Ünnep előtt.

Pár hét múlva felhúzzák a lobogókat a kiállítás árboczaire; pár hét múlva felriad az éljen a király megnyitó szavára, s ez a nagyszerű alkalom juttat valamit esztünkbe, a mit e helyen el akarunk mondani.

Emlékeztetjük olvasóinkat arra, hogy micsoda eszme kapcsán vetődött föl a kiállítás ideája.

Nagyszerű lesz a kiállítás, lélekemelő lesz a magyar ipar bátor megmérkőzése a világ szemei előtt. Ámde mennyit veszít méltóságából az a nagyszerűség, ha azzal az eszmével hasonlítjuk össze, melynek feltevése megteremtette a kiállítást!

Fel is akarjuk használni az alkalmat, hogy e kiállítás megnyitása előtt a mi olvasóink emlékébe idézzük az anyaeszmét, mely elég hatalmas volt ily nagyszerű munkára serkenteni a nemzetet.

Két éve annak, hogy végig zugott a hazán a történelem mementója: „Ezer éve, hogy a nemzet magának itt hazát szerzett”; két éve annak, hogy a sajtó fölvetette a kérdést: miként ülje meg Árpád népe a honfoglalásnak, nemzeti fennállásának ezer éves fordulóját. A kérdés vizshangra talált a nemzet keblében is, s általános volt a válasz, hogy a millenium ünnepének oly impozáns-

nak kell lennie, a mily bámulatos volta a honfoglalás műve, s a mily csodálatos volt nemzetünk fönnállása annyi ellenesség, annyi viszály, oly sok balszerencse között.

Különböző javaslatokkal léptek a nyilvánosság elé a millenium megünneplésének tervezetére vonatkozólag, de talán mindenki osztja véleményünket, midőn azt mondjuk, ha e javaslatokat, e terveket igen közönségesnek találjuk arra, hogy méltón reprezentálja a hon-szerzés nemzeti fönnállásunknak ezred-éves történetét.

Ha minden népnek jogában, sőt kötelességében áll büszkének lenni nemzete történetére, akkor mennyivel több joga és szentebb kötelessége van a magyar nemzetnek! Ámde a magyar nemzet története nemcsak a miénk, ahoz nemcsak nekünk, magyaroknak, van jogunk, hanem az egész világnak; mert a magyar nemzet azon pillanattól kezdve, a midőn átlépte a Kárpát bérézeit, megváltoztatta Európa képét, hatalmas karjával megbolygatta Európa népeit, s őket a haladás útjára terelte, s aztán tovább a fejlődő Európa oldalán alig-alig megfogant civilizáció bölcsője mellett nemes, önzetlen lovagként állt őrt, a ki saját érdekeinek feláldozásából, vérenek elfecsérlésével s annyi élet, annyi küzdelem árán védelmezte a meg-

íjult Európát, mely ezért hálára lett volna köteles, de védő pajzsunk alatt megerősödve, elfeledett, megtagadott bennünket, a kik a haza veszélyei között megrongyosodtunk, megrokkantunk.

Magyarország ezer éves története az az egész világnak szól, mert történetünk szakaszai oly tanulságosak, oly sok helyütt kilátszik belőle az Isten ujjja, hogy a történelmet megismerni, alkotó népét ezer év után, vérrel szerzett és védett hazájában fölkeresni a világ népei maguk iránti kötelességnek tartják; mert hol találhatnának több példát véres intőjelül a rosszra, buzdítól a nemes, kitartó küzdelemre? Bizonyára csak egy módon ülhetjük meg a hon-szerzés évfordulóját: ha a magasztos ünnep jelenetei a világ népei előtt folynak le.

Az ezer éves ünnep alkalmából Magyarország találkozó helye legyen az egész világnak, hadd lássák küzdőn-eink emlékeit, hadd lássák haladásunk műveit, s végül hadd győződjenek meg arról, hogy „megfogya bár, de törve nem, él nemzet a hazán” Midőn a millenium kérdése felvetődött, az itt elmondottakat hangoztatta a közvélemény egyhangulag s némelyek magukban, mások a nyilvánosság előtt elfogadták, hogy a millenium alkalmából találkozóra kell hívni a világ népeit. be kell

mutatnunk műveltségünk vívmányait saját hazánkban, ennél fogva a millenium megünneplésének egyik legfőbb pontját Budapesten rendezendő világkiállítás képezne.

Az országgyűlés folyó ülészsaka — mint az „Orsz. Ért.” értesül — valószínűleg május 23-án fog királyi leirattal bezártni. A képviselőház a jelen ülészsak még hátralévő részében a részint már napirendre kitűzött és részint előkészítésben levő törvényjavaslatokon kívül alig fog egyebet tárgyalni, s nem valószínű, hogy a vizsgáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, miután arra alig jut elegendő idő, az őszi ülészsakra fog halasztatni.

## A párber kérdése.

(Folytatás.)

„Végre némely egyházi látogatásokban a papi és kántortanítói járandóságok kiszolgáltatására a „coloni” jobbágyság vagy „sessionistae” telkesek és pedig telekaránylag köteleztettek. Ily esetekben mindenkor olykép határoztam, hogy ha valamely oly birtok, mely ezelőtt katolikus jobbágy kezén volt, az újabb időben más vallásu egyén kezére került, ettől a papi szolgálmanyság, tekintet nélkül az illető vallására, teljesítendő. Ezen határozatnak pedig az szolgál indokul, hogy midőn az egyházi látogatási okmány a közhatalóság közbejöttével megkötött: akkor a kérdéses telek birtokosai vállalták el a jogi szolgálmanyság teljesítését,

## A „Székelyföld” tárczája.

## Templomban.

Imádkozni jöttem.  
Ugy reszket a kezem!  
Mindeneknek atyja,  
Szánakozzál rajtam!

Szól a szent zsolozsma,  
Zendül, zúg az ének;  
Csak én vagyok néma,  
Elkárhozott lélek.

Kezem összetéve  
Fölnézek az égre:  
Könyörülj Isten,  
Könyörülj meg végre!

Tévedező szemmel  
Nézem a szűz képet;  
Mintha ott lebegne  
Angyalszelid képed;

Mintha ott lebegnél,  
Édes anyám, lelkem,  
Jóságos szavaddal  
Vigasztalva engem,

Hogy ne ejtsék könnyet,  
Habár senkim sincsen:  
Övéit nem hagyja  
Soha a jó Isten!

Lévay Sándor.

## Az ég gépezete.

(VIII-ik sáta a világok kertjében.)\*

(Folytatás.)

Vizsgálódjunk azért nyugodtan tovább képzeleti sétánk magas régióiban, hol annyi gondolkodóba ejtő bámulatosság van. . . . Meddig az emberi történelem ér, a csillagos ég mindig ugyanazon képet nyújtotta a föld lakóinak, mint jelenleg; a legrégibb történeti okmányok és költői mutatványok szintén csak az előttünk ismeretes csillagzatokat említik. A régiek sejtélemmel sem bírtak a saját fényű égi testek mozgásáról, azért nevezték el őket álló csillagoknak; pedig ma már azok mozgása meg is mérhető, tehát bizonyos. Ismeretes dolog, hogy kölcsönös állásaikat meg nem tartják, sőt a csillagképből, a melyhez tartoznak, idővel ki is lépnek, következőleg az álló csillag név nem illik rájuk. Kiszámították, hogy Róma építésétől fogva Sirius másfél hold szélességgel, Arcturus több mint hárommal és a Centauri (mely Európában nem látható) szinte öttel változtatta helyét az égen. Igen, de ebből (egy hold szélesség 31 ívperczet tévén) csak két s illetve 4 és 5 másodpercz esik egy századra, ilyen kis szögök pedig csupán látszóval észlelhetők, mivel a régiek nem bírtak. Ellenben, ha néhány százézer, vagy egy-két millió év múlva még csillagászok lesznek a földön és egybe hasonlítják a 19-ik századbeli constellatiokat az akkoriakkal, bizonyosan nagy változásokat fognak konstatálni.

A nap, minden hozzátartozóival, azaz egész rendszerével együtt, Maedler combinatiója szerint. évenként 189 millió mfdet halad, 1 millió év alatt tehát 189 billió mfdet, minél fogva az állócsillagoknak egymásközi középtávolságát 4 billió mfdel számítva, esik 47 csillagtávol az utazás ezen szakaszára, a mi pedig az egész körutnak csak 27-ik része. Ezen 1 millió évi utazás alatt a leyone mostani helyéből 13 fokkal tovább haladand, természetesen csak látszólag; ugyanannyit halad a nap is az ő ekliptikájában szintén látszólag (mert tényleg a föld halad) tizenhárom nap alatt. Mekkora különbség a két ekliptika között! Ez lesz aztán egy Novara-expeditio en grand! Minő gazdag tapasztalatok várnak néhány százézer s még inkább egy pár millió év múlva a távcsövekkel s egyéb addig feltalálendő nagyszerű készülékekkel dusan fölszerelt csillagászatodokra a most távol levő naprendszereknek illető megközelítéséből, mely idő alatt egy-egy hosszú vonat közeledésének jelzése bizonyosan gyakran ismétlődik, miután ama rendszerek nem egy helyben veszteglő conservatív államok, hanem hasonlóan a miénkhez mindnyájan nyakra-főre haladó köztársaságok.

Egy óriási gépezet áll előttünk, mely holdakat bolygókhoz, bolygókat Napokhoz, Napokat Napokhoz (a kettős és többes csillagok), naprendszereket ismét naprendszerekhez és ködfoltokat ködfoltokhoz láthatatlan lánczolatokkal kapcsol és

a melyben az általános szakadatlan mozgás közepett zavartalanul érvényesülő összhangzást a szükséges szabad tér kiszabásában nyilvánuló örök bölcsesség lehelete lengi körül.

Igazán illik reá e szép mondat: L'univers m'embarasse, mais-je ne puis songer, que cette horloge existe et n'ait point d'horloger. (Zavarba ejt a világegyetem, de nem képzelhetem, hogy az óra létezik s órása ne legyen.)

A közmondás szerint minden hasonlat sántikál, de azért a hasonlatok mégis megvilágítanak sok dolgot. Ilyen a fenti hasonlat az órával. Sok zsebóra küllapja óra-, percz- és másodpercz-mutatóval van ellátva. Ezen mutatók egyformán végzik körmozgásukat akkor is, ha az óra nem fekszik nyugvó állapotban, vagy nem függ a falon, hanem az utazó zsebében a gőz szárnyain repül a vasúton. Képzeljük órának magát a Napot, mutatónak pedig a bolygókat, holdakat és üstökösöket, ugy ezek mindnyájan egyforma szabatsósággal végeznek rendes körfutásait, akár álljon a Nap mozdulatlanul egy helyben, akár mozogjon Aleyone körül a vasútnál 3600-szor nagyobb gyorsasággal.

Nincs tehát semmi megfoghatatlan abban, hogy a Napnak saját sebes futása mellett egyszersmind a kíséretéhez tartozó többi testek is körülzavartalanul és pontosan, mint az óra mutatói, mozognak; de igen is van azon csodálatos valamiben, mi ezen kíséretet soha nem távolító kötelékkel elválaszt-

nem személyekre, hanem telkeikre nézve; mert különben az egyházi látogatási okmányban nem aképp vezetett volna be, hogy „coloni” vagy „sessionalistae” vagy „qualibet sessio”, hanem fideles vagy „parochiani”. Tehát ily esetekben kétséget nem szenvedhet az, hogy szolgálmanyköteles nem a személy lett, mert a szolgálmany ily esetekben nem a család személyeinek száma arányában volt teljesítendő, hanem a telek. Már ha így áll a dolog, akkor ezen telek azáltal, hogy más vallásu egyén kezére került, a szolgálmanytól nem mentesülhetett, mert az a lekötelezés által dologbani joggal lett terhelve, mely átszáll a jogutódra is; és mert az egyházi látogatási okmány — mint már monadtott — kétoldalú szerződés, abban a jobbágy, colonus, sessionalista kötelezte magát a szolgálmany teljesítésére telke arányában ezen kötelezettséget a lelkész elfogadta, a politikai hatóság pedig közbejöttével szentesítette; tehát azon telket a teherköteles telek tulajdonosa az által, hogy ezen telket más vallásúnak eladja, egyoldalulag nem mentesítheti, — mert a kétoldalú szerződés betöltését a másik fél joggal követelheti. Igaz ugyan, mint a panaszos felirat mondja, hogy az egyházi látogatási okmány a földnek vallást nem adhat, a hívő vallásával járó terhet birtokkal járó teherrel át nem változtathatja; csak hogy a mondottaknál fogva ily esetekben nem a hívő vallásával járó teherrel van szó, hanem oly birtok terhére, melyet a hívő egykor papi szolgálmanyok teljesítésével terhelt, s a mely teher alól ezen birtokot egyoldalulag, azáltal, hogy azt más vallásúnak eladja, nem mentesítheti. — Van erre jogtörténelmünkben nagyon analog eset. 1848-ik évig a magyar nemes személye és vagyonára adómentes volt; de ha az adómentes nemes a fundus contributionis alá tartozó birtokot szerzett, akkor annak személyes adómentessége ezen adóköteles birtok tekintetében mitsem használt, hanem az 1836. 11. t. cz. értelmében attól más jobbágyhoz hasonlóan adózni tartozott. — Ily eset forog fenn a szönyegen levő ügyben is. Nem a más vallásu fizet a róm. kath. lelkésznek, tehát az 1790—1. 26. t. cz. megsértéséről ily esetben szó sem lehet, hanem szolgálmanyát teljesíti a telek, mely az 1790—1. 26. t. cz. által ily szolgálmany teljesítésének terhére fel nem mentetett és mely a megvásárlás által a katolikus lelkész irányában szolgálmanymentes „protestáns” földde nem változott, a mint hogy azelőtt sem volt „katolikus” föld, hanem katolikus lelkész részére szolgálmanyával terhelt föld. A mennyiben tehát az egyházi látogatási okmány egy bizonyos telek irányában magánjogi kötelezettségeket megállapító kétoldalú szerződés, ennyiben bizony ily telek megvásárlóját — legyen az reformált vagy bárminő vallásu — egyenlően kötelezi a magánjog elveinél fogva. A szönyegen forogó contentiosus ügyek tiszteltteljes nézetem szerint nem is oldhatók meg oly könnyen, mint azt a fögöndnok

és föfelügyelő vélik; mert ha például a zsidó kézre került jobbágytelek, mely azelőtt katolikus jobbágy volt, már az egyszerű adásvevési jogcselekvény által a rajta fekvő lelkész és kántortanítói szolgálmanyok teljesítésének kötelezettsége alól mentesülne: akkor ugyanazon jogalapon azt is követelhetné a zsidó, vagy bármi más vallásu egyén, hogy ha földesúri birtokot megvásárol, mely a kegyuri kötelezettség kapcsolatos volt, ezen kötelezettség alól is szabaduljon, — mert ő nem katolikus vallásu, tehát katolikus kegyuri terheket sem tartozik viselni. A miből aztán nem csekély zavarok támadnának. Azért már az udvari cancellaria kijelentette azt, hogy a kegyuri terhekkal kapcsolatos birtokok tulajdonosai, bárminő vallásu legyenek is azok, ezen terheket viselni tartoznak; tehát ehhez hasonlóan nem mentesíthetnek a papi szolgálmanyok teljesítése alól a más vallásu sem, ha ily szolgálmanyok megvásárolnak. Mindenkinél joga van azt megvonni, a mi neki tetszik; de nem lehet joga azt mondani, hogy ő azon birtokkal járó terhet vallása miatt át nem vállalja. — Egyébiránt bátor vagyok azt is megjegyezni, hogy a fennebb felhozott megkülönböztetések s azokból lezáraztatott elvek nem egyedül a katolikus szempontnak kedvezésre állítanak fel, hanem — mint a vezetésem alatt álló miniszterium irattárában feltalálható esetek igazolják — ugyanezen jogi szempontok érvényesítették akkor is, ha hasonló ügyek a protestánsoknak voltak; pedig az erdélyi kepeszolgáltatási kérdések teljesen azonosak a katolikus kongrua-kérdésekkel és hasonlóak mint ezek, a felekezeti minden kizárásával intéztettek el. — Mindezekkel, úgy hiszem, eléggé ki van mutatva, hogy a fögöndnok és föfelügyelő előterjesztésében foglalt panasz teljesen alaptalan és hogy annak minden argumentuma nemcsak a százados gyakorlat, hanem a magánjogtételleivel is megzafolgitatik. Az 1790/1. 26. t. cz. megsértéséről pedig egyáltalában nincs szó.

(Folytatása következik.)

Felvidéki.

### Tanitógyűlés.

A „Háromszékmegyei tanítótestület” központi választmányának gyűlése Baló László elnöke alatt folyó évi április 11-én tartott meg Maksán.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése és az elnöki bejelentések után tárgyalás alá került az őszi közgyűlésről igazolt és igazolatlanul elmaradt tagok ügye, melyre kimondatott, hogy jövőre csakis azon tagokat fogja igazoltnak tekinteni, a kik az iskolaszék bizonylatát is bemutatják; az őszi közgyűlésről igazolatlanul elmaradt tagokra nézve pedig határozatott, hogy nevök küldessék be a kir. tanfelügyelőséghez azon kijelentés-

sel, hogy a szabályszerű megbüntetés a köz-igazgatási bizottság után eszközölje ki.

Az „Eötvös-alap”-ból nyerendő segélyért folyamodó Mengel Pál özvegye, Barta István és Kádár Lajos részére a legmelegebb ajánló levél kiadása határozatott el. Ezen ügygyel kapcsolatosan határozattá emelte a választmány, hogy jövőre csakis azokat fogja a segélyezésre ajánlani, a kik az intézménynek legalább is négy egymásutáni évben fizető tagjai voltak.

„A törtek tanítása a népiskolában” című tétel Baló László és Gyöngyösi Istvánra bízott, a felülvizsgálattal pedig a kézdívasárhelyi tanítók azon tagjai lettek megbízva, kik a választmányának is egyszersmind tagjai.

A tanítói könyvtár alapszabály-tervezet tárgyalása, miután Komáromy Andor kir. tanfelügyelő ur hivatalos ügyei miatt nem jelenhetett meg, jövő gyűlésre maradt.

Balásy Gyula fotosi tanító abbéli indítványa, hogy a községi tanítók fizetésüket az adóhivataltól kapják ki, a választmány egyhangulag elfogadta, s hogy a közgyűlésben is tárgyalni és végérvényesen határozni lehessen, egy javaslatkészítő bizottságnak adta ki; e bizottság tagjai: M. Székely János, Vajna Károly és Szabó Géza.

„A tanító teendője a tanulók vallás-erkölcsi érzésének fejlesztése érdekében” című tétel egy közelebbi gyűlésre halasztatott.

Felelevenített egy korábbi határozat által kimondott azon ügy is, mely Háromszékmegye földrajzának megírásáttárgyalja. Ezen igen fontos kérdés azonban csakis akkor nyerhetne megvalósulást, ha erre az írói tiszteletdíjt és kinyomatási költségeket van honnan fedezni. S miután ezen célra már évekkel ezelőtt Császár Bálint sepsiszentgyörgyi polgármester ur 100 frtot és D. Veres Gyula ügyvéd ur pedig 50 frtot szíveskedtek felajánlani, elhatározta választmányunk, hogy nevezett urakat ezen szíves igéretük teljesítésére felkéri, hogy így azután a megye földrajzána megírására a kellő lépések megtétecsenek.

A kézdii tanítói körnek abbéli indítványa, hogy a tanítótestület által az orsz. tanítói árvaház részére eddig felküldött pénzek szakkittassanak ki és külön a „Háromszékmegyei tanítótestület alapja” czimen kezeltessék tovább, valamint ez alap gyarapíttassék addig, a míg a 3000 frtot eléri, hogy így a tanítótestületnek egy árva felvételét ajánlani joga legyen, egyhangulag elfogadtatott s végérvényes határozat-hozatalra nagygyűléshez teszi.

A tanítói körök és központi pénztár megvizsgálásával elnök, titkár és jegyzők bizattak meg.

Azon alkalomból, hogy folyó évi április 12-kén Kolozsváron az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” alakuló gyűlését tartandja, indítványozza Gál Károly, hogy küldessék testületünk részéről üdvözlő távirat, melyben kifejezve legyen egyszersmind

az is, hogy testületünk töle telhető erkölcsi támogatását mindig kész felajánlani az egyesületnek; ezen indítvány harsány „éljen”-ek között egyhangulag elfogadtatott s a további teendőkkal az elnökség megbízottat.

Elnök lelkésitő szavaival a gyűlés véget ért.

Gyöngyösi István,  
testül. titkár.

### Színészet.

Kézdí-Vásárhely, 1885. ápr. 17.

A mult szerdán Erkan-Chatrian hírneves francia irodalmi czég nagyszabásu színműve, „A Rantzauk” adatott csekély számú közönség előtt. A mai előadással ismét egy szép sikert kell a társulat javára feljegyeznünk. A négy Rantzau hatalmas kifejezést nyert a szereplők játékában. Hilley (Rantzau Jean) jól átgondolt játékaival, a szenvedélyek eleven festésével hódított. Szilágyi Dezső igazi drámai hévvel szavalt; szép alakjával s a különböző indulatok kifejezésére alkalmas, kellemes csengő hangjával rokonszenvesen érinti az embert. Gondos tanulmány mellett jó drámai színész válhatik belőle. Völgyi Florence szerepében minden ízében tökéletes volt. Homokayné jól játszott. Gerő (R. Jaques) a nála szokásos hatással játszta szerepét. Szóval az összes szerepek jó kezekben valának s a darab hatása hatalmasnak mondható.

Csütörtökön Tóth Kálmán „A király házassága” című kitűnő vígjátéka adatott ismét csekély számú közönség előtt. Hilleynek (Lajos király) maszkírozásával nem vagyunk kibékülve. Rozsdás hajával s részszíni arczával egyáltalában nem volt indokolva az az ellenállhatatlan varázs, melylyel a nagy és szép király a női szívek felett uralkodott. Játékában az uralkodói fenség és a férfiú kellemes nem hiányzott, azonban nem volt megoly mértékben, mint a hogy szerepe igényelte volna. Homokayné (Banilla) pompás alakjával és szízes, izlésteljes kosztümjével teljesen ellensúlyozta azon csekély hiányokat, melyek a hang- és játékokban nyilatkoztak. Általában játéka jónak mondható. Györfyné ma is kitűnő volt. Gerő pompás humorral személyesíté Kopjai Imre vidor, rokonszenves alakját. Völgyi jól játszott. A többi szereplők több igyekezettel, mint sikerrel működtek s így a darab csak közepes hatást tett.

E két előadásból újabb meggyőződést szereztünk, hogy a társulat megfelel az igényeknek s ugyanazért kötelességünknek ismerjük ismételtén ajánlani e társulatot a közönség szíves pártfogásába. Egyszersmind köztudomásra hozzuk, hogy úgy ezen, mint a jövő hét folyama alatt a külföldi és magyar színi irodalom legjelesebb termékei fognak színi hozatni s már ezen oknál fogva is inditva érezzük magunkat, az eddiginél nagyobb pártfogást kérni.

0.

### Felhívás.

„Kalausz a méhtenyésztés ok-szerű gyakorlatában” című kézikönyvem a sajtó alól kikerülve, ajánlom azt a méhésztel íránt érdeklődők figyelmébe.

Ezen műben leraktam eddigi tanulmányaim, tapasztalataim eredményét. Határozott és alapos utmutatást íparkodtam adni a kezdőknek úgy, mint a már gyakorlottabb méhészeknek. Figyelemmel voltam a kúpos kasokkal méhészkedőkre is; mert azokat sem akarom ott hagyni a teljes sötétségben, hanem meg akarom világítani nekik is azon okszerűbb irányt, a melyet követve, bizonyára több sikert látandnak méhésztetükből, mint az általuk eddig követett helytelen módon.

Ezen könyvem hat és háromnegyed ivre terjed, 19 ábrával megvilágítva. Árát 60 krra szabtam. Felkérem azért mindazon méhésztársakat, kik ezen művet meg szeretni érdemesnek tartják, megveskedjenek a postabérrel együtt 65 krt postautalvánnyal Budapest, Gizella-ut 2632. sz. a. lakásomra megküldeni.

Dömötör László,

az orsz. méhészeti egyes. alelnöke,  
méhészeti vándortanító.

hatlanul a központhoz bilincseli, és a mi a tudományban „vonzerő” vagy „általános nehézkedés” (gravitatio universalis) vagy Newton-féle törvény elnevezés alatt ismeretes. Ki volna képes felfogni, mi ez lényegileg? Hisz itt egy ép oly dogmaszerű, a hit terére ácsapó fogalom áll előttünk, akár e szó: Jehova, vagy Allah! S mégis a mivel népek összes tudósai, kik nagy büszkén csupán a megtisztult emberi tudománynak akar-nak hódolni, elfogadták megdönthetetlen tan gyanánt. Meddig áll még fenn e tan, nem tudhatni; annyi bizonyos, hogy legújabb időben a kétely ellene is fölébredt. Dr. Mohr tanár azt mondja, hogy ma e kérdéssel egészen másként állunk, mint Newton maga; el lehetne örömet fogadnunk, ha az erőnek ezen alakja annyira megfoghatatlan és fizikailag lehetetlen nem volna. Dellinger hauser báró 1872-ben fölveté a kérdést: „Lehetséges-e a vonzerő?” Véleménye szerint Newton törvénye helyébe egy új elméletnek kell lépnie, mely a nélkül, hogy a gyakorlati csillagászatot érintené, a vonzási elmélettel összefüggő kérdéseket egészen más alapon fogja megoldani. Ki is fejtette, mintegy előpénzül, saját új elméletét alap-

vonásaiban, miből kiderül, hogy ő a gravitációt azon hatásnak tulajdonítja, melyet az aetherhullámok különböző rezgési tartammal és sebességgel az égi testekre gyakorolnak.

Ezzel összhangzólag nyilatkozott a nagy tudós Secchi is, mondván: Maga a nehézség, ez a titokteljes erő, mely a világmindenséget kormányozza, ez is a villamosság és delezesség tünéiményeiben akként mutatta ki magát, mint egy mindentűt elterjedt közeg dinamikus feszültségének állapota. Ezen titokszerű közeg rezgései okozzák a sugárzó hőt, a fényt s a vegyi életműködést; tömötségi különbségei idézik elő a vonzást, valamint a villamos és delezes tünéiményeket. Egy más helyen pedig a nehézkedési erőről szólva, egyenesen kimondja: „Tán ez maga is csak az aether egyensúlyának okozata.” Ellenben dr. Mohr az aether hypothesisé ki nem elégti; szerinte az aether középdolog az erő és az anyag között, s mivel sem az egyik, sem a másik, hanem egyszerre mindkettő, be nem bizonyítható. Ezért ő egy, a világűrűt kitöltő, mérlegelhető anyagot tételez föl, hasonló a mi légkörünkhöz, állítván, hogy csak ilykép lehetséges a fény és hő egyenes irá-

nyu terjedését, valamint a nehézkedési jelenségeket kielégítőleg megmagyarázni.

Ilyen az emberi tudomány, folyton változik. De azért, ha nem ismerjük is a nagy óramű titokteljes szerkezetét, látjuk, hogy eddig a szolgálatot fel nem mondta, s bizonyosra vehetjük, miszerint ezentúl is századok végtelen során keresztül a modern technika reparatójára nem szorul.

Ezen megjegyzés természetesen az egész világrendszerre, nem pedig annak egyes egyedeire vonatkozik; mert valamint az egész ember nem fennmaradására nincsen befolyással az, ha például a villám egyes embereket megöl, úgy nem lehet a világegyetem hosszabb vagy rövidebb fennállására sem következtetni abból, ha egyik-másik égi test (legyen az bár lehetséges vagy nem) előre nem látható katastropha, külső erők behatása folytán vagy egyéb okból megsemmisül.

És vannak tudósok, kik ilyesmit nemcsak lehetségesnek, hanem valósággal többször megtörténtnek állítanak.

(Vége következik.)

Radányi József.

## Különfélék.

— **Művészeti hír.** Szentkereszty Stephanie bárónőnek, humán intézeteink nagyérdemű elnöknőjének, művészi festményei — melyek az oltáregylet által rendezett tárlaton ki voltak állítva — egy ideig még közszemlére kitéve maradtak. A képek rövid időig a minora-rendi zárda egyik termében vannak elhelyezve s ott minden délután 2—6 óráig 10 kr belépti díj mellett megtekinthetők. A képek egyike Murillo Madonnájáról, a másik meg Plochorst Feltámadásáról vett másolat, fénykép után, a művész bárónő saját színezésével. A pompás festmények nagyon megérdemlik, hogy a műszerető közönség minél nagyobb számban tekintse meg, annál inkább, mivel a belépti díjakból befolyt összeg egy jótékony célra fog elmozdítani.

— **Gyászhir.** Mint mély részvétellel értesülünk, Baricz Antal kir. járásbírói irnok — ki huzamos ideig működött a kézdivásárhelyi kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál, honnan a múlt évben távozott el — csütörtökön Seps-Szentgyörgyön meghalt. Az általános tisztelt és szeretett férfi özvegyet és három árva hagyott hátra. Béke poraira!

— **Gyilkosság.** Osdolán folyó hó 13-án a délutáni órákban — mint lapunknak írják — odaváló Szász Lajos és Főris Dénes — két sógor — a közelebből elhalt édes anyja után örökölt darabka szántóföldet közösen elárusítván, annak árát véreken osztották meg. Egyik koresmában ugyanis áldomást ittak, s mint a jelen voltak állítják, kezdetben tréfáloztak egymással, a mi azonban szomorúan végződött, mert Szász Lajos három helyen bicsekkel hason szurta F. Dénest. A szerencsétlen eset oly gyorsan ment végbe, hogy még a felek nejei is, kik épen a koresma előtt voltak, csak akkor vették észre, midőn a sértett fél, két kezét hasára téve, földre rogyott, honnan lakására szállították. Bár az előjárás elég gyorsan intézkedett orvosi segélyt, az orvosok azonban nem találták meg a segélyt fuvaros Szini és Sinkovics urakat hivatalos távollétük miatt nem találván otthon, más orvoshoz nem folyamodott s így üres szekérrel tért vissza Osdolára. A beteg pedig tengernyi fájdalom között kénytelen volt a segélyt bevért, mely csak másnap érkezett meg. Ekkor minden elkövetett megmentésére, de már késő volt: a szerencsétlen Főris az esti órákban megszűnt élni, özvegyet és négy árva hagyva hátra.

— **„Budapest a kiállítás alatt.”** Ily című munkát küldött be hozzánk a Dobrowsky és Franke fővárosi könyvkereskedő cég. A kiállítás alkalmából az ország minden részéből nagyszámban közönség készül a fővárosba, a város megtekintése és a kiállítás tanulmányozása céljából. A Dobrowsky és Franke által az országos kiállítási bizottság támogatása mellett kiadott és Gelléri Mór által több jeles író közreműködése mellett ügyesen szerkesztett e fővárosi kalauz minden látogatóra nézve nélkülözhetetlen kézikönyvet képez, melyet előre megszerezve és figyelmesen átlapozgatva, mindenki bizonyos tájékozottsággal mehet a fővárosba és a kiállításba. A mű a Baedeker-féle és a leíró könyvek előnyeit egyesíti magában, a mennyiben a legszükségesebb tájékoztatást nyújtja a fővárosba érkezőknek az utazásra és az elszállásolásra nézve; közli a hordár- és bérkocsik tarifáit, a társaskocsik, a közúti vasut, a helyi hajók, a csavargözösök menetrendjét és szállítási díjait; kimeríti mindazt, a mit a posta, távirda, telefon, színházak, mulatóhelyek, vendéglők, sörházak, kávéházak, czukrászdák, fürdők, a sport, a tudományos és közintézetek, közhivatalok, a rendőrség, a fővárosi és országos hatóságok, országos és közhasznú intézetek, egyletek stb. iránti tájékozási szempontjából tudni kell. Szóval kalauz és tájékoztató e könyv minden látogatónak, bármily hivatalos vagy magánügyben akarjon a fővárosban eljáráni, akár csak szórakozás kedvéért, akár komolyabb céllal megy Budapestre. Mindezek előnyök és gazdag tartalom dacára a könyv ára csak 60 kr, oly ár, melyet az abban lévő térképekért is bátran lehet adni. A legmelegebben ajánljuk e mű előleges megszerzését a fővárosba ránduló közönségnek.

— **Pályázat.** A kézdivásárhely „Stephanie“-menházhoz a háztartásban előforduló cselédi teendőik végzésére kerestetik egy 40 — 50 év körüli munkaképes nő lakás, élelmezés, ruházás, szóval: teljes ellátás és havi 2 (két) forint fizetés mellett, oly megjegyzéssel, hogy ha az illető az intézet szolgálatában munkaképtelenné válnék, számára a menházba való felvétel biztosított. Pályázhatnak helybeli és vidéki erkölcsös, józanéletű szegény nők. Pályázók legkésőbb f. évi május 15-ig személyesen jelentkezzenek Kézdivásárhelyt, Szőcs József polgármester urnál. Kézdivásárhelyt, 1885. április 17-én. A „Stephanie“-menház igazgató-bizottmánya.

— **„Kis-Lexikon”** ezimen egyetemes ismeretár jelent meg; főbb ajánló sajátosságai, mikre nézve a magyar irodalomban eddigéle megjelent ilyen műveket messze túlszárnyalja, abban foglalhatók össze, hogy oly csekély téren oly anyagbőséggel ismerettár eddig még nem rendelkezett, hogy gondosan válogatott tartalmát rövid szabotasság jellemzi, és hogy jutányosságra a legolcsóbb hazai vállalatokkal is sikeresen mérkőzik. A havonként megjelenő füzetek ára 5 rendkívül tömör nyomású íven (160 hasáblap) s 4 képes melléklettel 30 kr; a 12 füzetből álló egész munka 3 forint; a megszerzés 4-havi vagy fél-évi részletekben is lehetséges. Ajánljuk t. olvasóink becses figyelmébe. A megrendelés a „Pallas” irodalmi és nyomdai részvény-társaságnál eszközölhető.

— **„Magyar Háziasszony”** szerkesztősége által hirdetett pályázatra beérkezett összesen 117 pályamunka, a mi mennyiségileg mindenre oly fényes eredmény, mely legjobban bizonyítja nevezett lap népszerűségét és elterjedtségét. A bíráló bizottság az első díjat (2 drb. cs. kir. arany) egyhangúlag „Miben áll a nő boldogsága?” című munkának ítélte oda; a második díjat (egy diszkötésű irodalmi mű) „Férfiakról a nőknek” című munka nyerte el. A jelítés levélké felbontatván, kitünt, hogy az első díjat nyert munka szerzője Czuppon Sándor evang. lelkész Szenden (Komárom megyében), a másodiké, mely győri postabélyeggel ellátott levélben érkezett: Margit, ki teljes nevének közlésére a „Magyar Háziasszony” által felkérte. Azonkívül a bíráló bizottság még 53 pályamunkát talált dícséretre érdemesnek. A pályázat eredménye tehát szellemileg is a lehető legfényesebbnek mondható. A pályakoszorúzott munkák a „Magyar Háziasszony” legközelebbi számaiban fognak közöltetni.

— **Amerikai reporter-csiny.** Következő igen jellemző adomát közlik az amerikai lapok egy Bostonban nem rég élté legzebb korában elhalt reporterről: Mr. Knickerboxnak — ez a neve fiatal hősünknek — dacára tengernyi elfoglaltságának, még mindig volt elég ideje nagy szorgalommal és még szebb sikerrel a női szív kifürkészhetlen titkait gyakorlati tanulmányai tárgyává tenni. Büszke is volt don juani sikereire, habár utánuk rendszeren erszényén többnyire kétségbeesett sorvadás tünetei mutatkoztak. Midőn tehát egy napon Mr. Knickerbox meglehetősen levert kedélyállapottal szerkesztőségében megjelent, azonnal tisztában voltak azzal, hogy e siralmas ábrázat vagy valamely gyógyíthatatlan pénzzavarra, vagy egy szerelmi kudarcra vezethető vissza. Részvevő barátai csakhamar tudták a titkot. Egy fiatal hölgy, a kivel Mr. Knickerbox legfelebb nyolcz nap óta köthetett ismeretséget, barátságos vacsora címén meglátogatta őt gargonlakásán. A nőcske hirtelen rosszul lesz, és mialatt a reporter segítségért szalad, jöszívű szomszédokkal csakhamar megtelik a lakás. Mire végre megtalálta az orvost és ezzel a beteghez visszatért, egy igen tisztességes matrona diadalmosolylyal sietett elébe, ez örvendetes hírrel fogadva őt: „Elmúlt már minden... a piczike fia... gratulálók!” Az eleven kommentárja e titkosatos szavaknak pedig már ott feküdt Mr. Knickerbox fürdőköpnyébe burkolva az íróasztalon egy kis vörös íze alakjában. — Ez a meglehetősen váratlan családi esemény volt tehát az oka Mr. Knickerbox levertségének; no de valószínű, hogy ily események közepett a világ legvigabb agglégénye sem faragott volna humoristikus verseket. Szerkesztőségétől sem lehet azonban megtagadni minden méltányos érzelmét, midőn Mr. Knickerboxnak — az esemény persze ezalatt már városszerzte el volt terjedve — e rendkívüli események különös tekintetbe vételével, meglehetősen kelek előleget kiutaltványozott. Miután Mr. Knickerbox ez összeget gondosan tárczájába rejtette, kijelentette, hogy az egész kaland csak mese, a mely az előleg elnyerésével tökéletesen elérte célját.

— **A majmok észjárása.** Délafrikában a páviánok (majom-faj) seregétől szokták a gabnaföldeket meglátogatni és pusztítani. Megérkezésük előtt vezetőjük figyelmesen megvizsgálja a megtámadandó gabnaföldet, s ha a kellő biztonságról meggyőződik, csak ugy rohanják meg a távol levő gazda földjét. A délamerikai parasztok kis órházakat építenek gabnaföldekre, honnan lesbe állva, lövéseikkel tova űzik a veszedelmes vendégeket. A páviánok, ha észreveszik, hogy a házikóba ember ment be, addig maradnak helyükön, míg az el nem távozott. De a parasztok kifogtak a majom urak észjárásán. A páviánok ugyanis csak egyet és kettőt tudnak emléken tartani, tehát ha három ember megy az órházba s kettő eltávozik, biztonságban érezvén magát a pávián-sereg, ráront a gabnaföldre, hol persze a harmadik ör készen várja őket.

— **Ehető föld.** Sura-Baja közelében a legifjabb tertiar korszak földrétegei között van egy faj, melyet lemezekre hasítva, tűzőn megsáritva, mint eledelt a kereskedésbe hoznak. A vadnép gyomor-tölteléknek eszi, úgy, a hogy találja. A nevezett föld nem tudományosan megvizsgáltatván, semmiféle tápláló részeket nem tartalmaz, tehát tápszerű semmi esetre sem használható. De mivel megnevesítve zsiros, lágy tapintatu, ezen physikai tulajdonságáért élvezik a vadak éhségük csillapítására.

— **A borostyánkő felismerése.** Gyakran avatott szem is összetéveszti a borostyánkővet a hasonló kapal- és mastix gyantával. Egy igen egyszerű vegytani műtét segélyével a megkülönböztetést nem hibázhatjuk el. Ha az említett anyagokat körülbelül 24 óráig etető-amoniakban fűrésztjük, a borostyánkő kivételével a másik kettő felolvad.

— **Melyik szín egészséges?** Érdekes kérdés, de gratiolet kísérletei folytán alaposan feltehetjük. A tudós kimutatta ugyanis, hogy a növények leginkább a vörös színek behatása alatt fejlődnek, míg az állatvilágra a kék ibolya és különösen a zöld színek hatnak életetően. Innen van tehát, hogy a mezők, erdők, ligetek mért oly kedvesek, s hogy a dus növényzetű zöld vidékek lakói miért oly egészségesek.

— **Assicurazioni Generali.** E társaság legújabb díj-táblázatát bocsátott közre, mely szerint az életbiztosítási ágbán, egyelőre halál és elérés esetére azonnali vagy meghatározott esedékességgel szóló vegyes biztosításokra nézve egy osztályt állított fel, melyben a biztosítottak a nyeremény nyolczvan százaléka kapják oly módon, hogy az a biztosításnak három évi fennállása után évenként az igényre jogosultak közt osztatik fel, a mérlegből netalán eredő veszteséget azonban kizárólag a társaság viseli. Az Assicurazioni Generali, mely mindenkori azon van, hogy a közönség méltányos kívánczmainak lehető legjobban megfeleljen, első volt azok közül, melyek az életbiztosítás terén igen liberális biztosítási feltételek életbeléptetése által dícséretre méltó reformokat hoztak be és ugy ez által, valamint új biztosítási módosítások által az életbiztosítás terjesztése körül nagy érdemeket szerzett. A 80%-nyi nyereményrészesítés oly újítás, mely az életbiztosítás népszerűsítése érdekében bizonyára igen célszerű, annál is inkább, mivel az ezen társaságnál az 1852-ik év óta az egyszerű haláleseti biztosításokra nézve fennálló nyeremény-részesítési osztály a résztvevőknek 29.77%-nyi átlagos osztalékot fizetett ki.

— **Érdekes szépirodalmi lap** indul meg a fővárosban, mely teljesen új irány harczosa leendő irodalmunkban. Csakugyan ideje már, hogy pangásnak induljon irodalmunkat friss szellemi áramlat új ösvényre terelje. Az új lap cizme »ELET« leendő, s előfizetési felhi-

vását lapunk nyíltterében találja az olvasó. Mondanunk sem kell, hogy a vállalat támogatását hazafias kötelességnek tartjuk.

— **József főherceg,** ki mindenkor igyekszik nemzetünk kulturális érdekeit előmozdítani, rendkívüli s eddig páratlan elismerésben s kitüntetésben részesített egy derék, szorgalmas iparost, nagybecsű találmányárt. Ez a szorgalmas, eszes, keresztény gyáros, ki a főváros magyarosodásának is egyik buzgó előmozdítója, Nemenecsek Jakab, kihez József főherceg a következő magas elismerést intézte: „Nemenecsek J. urnak Budapest. Ezennel bizonyítom, hogy saját gyártmányú fekete bőrkendőre a főhercegi istálló részére szállítatik és általam löszerszámok bekényszerítésére használtatni elrendeltetvén, mindaddig jó sikerrel alkalmasnak bizonyult. Kelt Alcsu hon, stb. Baró Nyáry tábornok.” — Nemenecsek gyártmányait kitüntette még a földművelésügyi miniszter, a 69. honvéd zászlóalj kezelő bizottsága, gr. Teleky Gyula, gr. Szapáry Géza, gr. Károlyi Gyula, Angyalics G. pátriárka és többen. Nemenecsek J. gyártmányainak egy lelkiismeretes gazda házából sem volna szabad hiányozniok. A megrendelők figyelmébe ajánljuk Nemenecsek J. mai számunkban levő hirdetését.

— **Lapunk kiadó-hivatalában** megrendelhetők Nemenecsek J. nagyhírű gyártmányai jutányos áron. Az árjegyzék kiadó-hivatalunkban betekinthező.

— **Vendégülök és bortermelők** figyelmébe ajánljuk „A legjobb borderítő szer” című hirdetésünket.

— **Hary Géza** csikszeredai jóhirű divatkereskedőnek mai számunkban közlé tett hirdetményére felhívjuk a n. é. közönség figyelmét s mint szolid, megbízható kereskedőt, szívesen ajánljuk a vásárlóknak.

— **Felhívás a hazai tanítókhoz, mindenféle egyletekhez és társulatokhoz.** Pohl Károly fölhívja az összes tantestületeket, egyleteket és társulatokat, hogy a kiállításra főranduló tagjaikat 30%-árkedvezményben hajlandó részesíteni, ha ez iránt őt megkeresik.

## A kiállítás legkellemesebb üdülő helye.

A kiállítás legnagyobb, legjobb berendezé, legolcsóbb étkezési helyisége **Pohl Károly** sörcsarnoka.

E sörcsarnok a kiállítás főkapujától jobbra az első épület, mindjárt az igazgatósági pavillon mellett. Pohl sörcsarnoka már is legkedveltebb helye a kiállítás látogatóinak, de különösen az lesz a megnyitás után; mert szellős, tágas termei óriási ablakaival, s a széles, hűs tornácok igen alkalmasak a pihenésre, s leginkább azért, mert ugy a termekből, mint a tornácokról kényelmesen lehet szemlélni a kapun ki-behullámzó közönséget.

Ha megemlítjük még azt is, hogy Pohl sörcsarnoka a legizlésebb magyar disztive, ugy a nagyteremben Magyarország czimeirei ragyognak a falakon, mi igen előkelő szint ad az egésznek.

A sörcsarnoknak a főkapura néző kijáratai földe pedig igen tapintatosan a vidéki közönséget tájékoztató utasítások vannak festve.

Ha ezek után felemlítjük azt, hogy Pohl Károly ur a legudvariasabb magyar ember, ki előzékenységgel és figyelemmel fogadja vendégeit, s a pincérek is mind magyar fiúk; hogy a szervírozás fény és tisztaság tekintetében ritkítja pártját; hogy az ételek a legizlésebbek, s az étlap a lehető legzadagabb választékú; a bor, a sör oly kitűnő, a milyent — bátran elmondhatjuk — a fővárosban alig kaphatni.

Midőn mindezt elsoroltuk, még csak azt kell említenünk, hogy sem a városban, sem a kiállítás területén nem lesz oly helyiség, hol oly olcsón lehetne étkeznie, mint Pohl-nál.

Végül megemlítjük, hogy Pohl Károly ur igen szép jelét adta nemeslelkiségének s a hazai testületek iránti figyelmének; mert tanító-, ipar-testületek, zene-, dal-, jótékonyegyletek, társaskörök s mindenféle társulatoknak 30%-árkedvezményt ad, ha ez iránt őt levélben megkeresik.

Ugy-e bár, tisztelt olvasóink, az elmondottakból kitetszik, hogy csakugyan Pohl sörcsarnoka a legkellemesebb üdülő hely? A mit mi itt elmondani elmulasztottunk, arról pedig ugy győződjük meg a közönség, hogy keresse fel a kiállítás alatt Pohl sörcsarnokát s tapasztalatból majd e kedves helyről még több szépet tudnak mondani, mint mi e néhány sorban.

Annál inkább is keressék fel e helyet, mert jó bor s magyaros ételek mellett Radics Vilmos zenekarának kitűnő játékában is gyönyörködhetnek.

## Közzgazdaság.

— **A csikszeredai takarékpénztár-részvénytársaság** 1885. márczius havi forgalmi kimutatása. Bevétel: Pénztári áthozatal 1885. február hórlól 1428 forint 9 kr. Betétekből (26 tétel után) 1278 forint 78 kr. Betéti könyvből 90 kr. Váltóból 38617 forint. Előlegből 86 forint. Kötvényből 9499 forint 50 kr. Kamatból 958 forint 36 kr. Illetékből 479 forint 18 kr. Visszleszámitolásból 31715 forint. Kamatból 20 forint.

20 kr. Bélyegdíj 5 frt 95 kr. Kezelési költség megtérítéséből 19 frt 61 kr. Felszerelési költség 68 frt. Tartalék-alapból 149 frt 60 kr. Részvénytőkéből 85 frt. Részvény átirási díjból 45 frt. Különfélékből 82 frt 90 kr. Összesen 84539 frt 7 kr. — Kiadás: Betétre (17 tétel után) 4148 frt 96 kr. Betéti kamatra 17 frt 73 kr. Váltóra 38250 frt 60 kr. Előlegre 86 frt. Kötvényre 9875 frt. Visszleszámitolásra 28961 frt. Visszleszámitolási kamatra 436 frt 43 kr. Osztalékra 413 frt 50 kr. Hivatalnokok fizetésére 163 frt 32 kr. Napi-biztosok díjára 84 frt. Kezelési költség 27 frt 51 kr. Üzleti költség 57 frt 56 kr. Kamat visszatérítésre 2 frt 35 kr. Pénzkészlet 1885. március 31-én 2015 frt 11 kr. Összesen 84539 frt 7 kr. — Csik-Szeredán, 1885. március 31-én. — Pototzky Kristóf s. k. igazgató. Sprencz György s. k. könyvelő.

#### 42-ik közlemény

a br. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdi-Vásárhely városi és vidéki Rudolf-kórház részére tett szíves adakozásokról.

Osdolai id. Zsögön Józsefné gyűjtése:

Ifj. Tóth István mészáros 50 kr. Gál János 1 frt, Bergman Mihály 20 kr. Kristóf Janka 50 kr. N. N. 20 kr. Gazda Pál 1 frt. Albu Julianna 30 kr. Bartha Agoston és neje 1 véka rozs. László Dávid 4 kr. 4 kupa rozs. Molnár Antal 1 kr. 1 kupa rozs. Molnár Trézsi, Rádúj Trézsi 2 kr. 2 kupa rozs. Id. Bögozi Lajos 8 kr. Bartók Dávidné 1 tél véka rozs. Szebrényi Andrásné 2 kupa rozs. Szeke Jánosné 10 kr. Fülöp Istvánné 5 kr. Kerecsi Lajos 40 kr. Kónya Zsigmondné 1 véka rozs. Bögozi Péter 8, Szabó András 2, Vajda Lajos 1, Gondos János 1, Gondos Sándor 4, Bende Mihály 8, Bogó János 8, Borbáth András 2, Borbáth József 4, Jánó József 4, Bándi István 16 kupa rozs. Ifj. Balog Sándorné 1 ócska törülköző. Arros István 8, Bartók Lajos 8, Lázár János 4, Pap Józsiás 16 kupa rozs. Bándi György 4 kupa asszu gyümölcs. Haralyi József 2 kupa törökbuza. Tereser János 2 kupa rozs. Sztánkovics Béla 10 kr. Balogh Sándor 2 kupa törökbuza. Borbáth György 2, Hosszu József 4, Márk György 2, Farkas János 2, Szabó István 1, Tóth János 3 kupa rozs. Kondra Mihály 8 kupa rozs. Borbáth János és neje 6 kr. 8 kupa árpa és 1 hasznavehető zsák. Vajna Péter 1 koszu hagyma, Keresztely Antal 1 koszu hagyma. Bögozi Sándor 4 kupa rozs és egy vásott törülköző. Rádúj János 2 kupa törökbuza. Kelemen József 1, Vitályos Józsefné 2 kupa rozs. Sárkány József 2 kr. 2 kupa rozs. Veres János 3, Szabó Mihály 1 kupa rozs. Kelemen Sándor 1 kupa árpa.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K.-Vásárhelyt, 1884. decz. 22.

Szöcs József m. p. polgármester, a kórház igazgatója.

Kovács István m. p. a kórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos: Szabó Albert.

Nyílt tér.)\*

#### Egy gyönyörű konsol tükörrel ingyen!!

Minden negyedévben egy érdekes tárgyat sorsolunk ki előfizetőink között ingyen, így az első negyedévben egy faragványos konsolasztalt tükörrel sorsolunk ki. A kisorsolt tárgyak értéke sohasem lesz kisebb 80 forintnál.

A ki ezen kedvezményben akar részesülni, az fizessen elő április 15-ig az „Élet” című folyóiratra, mely teljesen új irodalmi irányt fog képviselni, s nagy felhajtást fog kelteni az írói körökben s a közönségnél.

Az „Élet” kiállítása diszes lesz, s minden hónapban egyszer jelenik meg, s előfizetési ára negyedévre csak 1 forint.

\*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Előfizetések április 15-ig az „Élet” kiadóhivatalába: Budapest, VII. kerület, dohány-utca 54. sz. I. em. 14. ajtó alá intézendők.

A „Élet” szerkesztője egyik ismert írónk lesz „Unitarius” név alatt.

Az első szám április végén jelenik meg.

Hivatalos árfolyamok a budapesti-ár- és értéktőzsdén.

Április 17-én.

|                                        |        |
|----------------------------------------|--------|
| Magyar aranyjárdék 6%                  | —      |
| Magyar aranyjárdék 4%                  | 95.60  |
| Magy. papírdárdék 5%                   | 90.90  |
| Magyar vasúti kölcsön                  | 144.50 |
| M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.  | 95.—   |
| M. keleti vasúti államköt. II. kibocs. | 121.—  |
| M. keleti vasúti államköt. III.        | 106.—  |
| Magyar földtehermentesítési kötvény    | 102.—  |
| M. földtehermentesít. kötv. záradékkal | 101.50 |
| Temes-bánati földt. kötv. záradékkal   | 101.50 |
| Erdélyi földtehermentesítési kötvény   | 101.—  |
| Horvát-szlavon földteherment. kötv.    | 102.—  |
| Magyar szőlődezmá-váltási kötvény      | 97.—   |
| Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön      | 116.—  |
| Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy   | 118.—  |
| Osztrák járdék papírban                | 81.25  |
| Osztrák járdék ezüstben                | 81.50  |
| Osztrák járdék aranyban                | 105.50 |
| 1860. államsorsjegyek                  | 138.75 |
| Osztrák-magyar bankrészvény            | 856.—  |
| Magyar hitelbank-részvény              | 284.50 |
| Osztrák hitelintézet-részvény          | 286.—  |
| Ezüst                                  | —      |
| Cs. és kir. arany                      | 5.78   |
| 20 frankos arany                       | 9.89   |
| Német birodalmi márka                  | 61.15  |
| London (2 havi/váltókért)              | 125.10 |

72. szám

k. b. 1885.

#### Árverési hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbírósa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint nagyborosnyai Maubaud Samuel és felülfoglaltató brassói Kis Károly javára léczfalvi lakos Mendel Mátyás ellen 600 és 274 frt tőke és járulékaik erejéig fogatosított végrehajtás alkalmával lefoglalt 1—122-ig lefoglalt és 378 frt 38 kr-ra becsült bolti árucikkekből álló ingóságok 1885. év április hó 23. napján délelőtt 10 órakor Léczfalván, a helyszínen tartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, azon ali készpénz fizetés mellett, az árverés fogatosítására ezennel kiküldött Hamar Lajos bírói végrehajtó által eladatnak.

Miről a venni szándékozók — az 1877 évi XXII. t.-cz. 81-ik §-hoz képest — jelen hirdetménynek a község tábláján való kifüggesztése, nemkülönben dobszó mellett való kihirdetése által is értesítettek.

Kelt Kovásznán, 1885. év április hó 15. napján.

Hamar Lajos, bírói végrehajtó.

#### Támaszkodva a bizalomra,

melyben a mi Pain-Expeller készítményünk több mint 15 év óta a közönség által részesítettik, szabadságot veszünk magunknak, azokat, kik e szert még nem ismerik, egy kísérlet tételére felhívni. Ezen rög elismert háziszernek nincs szüksége reklamra, ez önmaga, által legjobban ajánlatatik a mint azt egy próba igazolni fogja. A Pain-Expeller bedörzsölésre használatik csúsz és köszvény ellen. Ára 40 és 70 kr egy üvegnek; készletben a legtöbb gyógyszerárban. Hamisítványok elkerülése végett, csakis „Richter-féle horgony Pain-Expeller” kérendő, s semmi esetre se más fajta. Richter F. Ad. és társa, Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszán” gyógyszerárban, Niklasplatz 7.

A Richter-féle különlegességek Budapestben is, Török József gyógyszerárában, (király-utca 12. sz. a.) raktáron tartatnak. (5—5)

#### A legjobb borderitő szer.

Egy elismert magyar, balatonvidéki borkereskedő feltalálta azon borderitő szert, mely a legtörőttebb és legzavarosabb bort is 3 nap alatt kristályosítja, a nélkül, hogy a borban utóíz vagy butellázásnál a legcsekélyebb csapadékot hagyna az üvegben. Ezen szer több pinczében használtatott s nagyobb vendéglőkben is 2 év óta a legnagyobb sikerrel használják. 1/10-es palaczk ára 2 frt 30 kr. Minden üveg használati utasítással küldetik.

Megrendelhető: Budapesten a „Munkatárs” kiadó-hivatala útján, IV. ker. 3—13 Lipót-utca 6. szám I. em. 12. ajtó.

#### Mindenféle ruha-diszek.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a tavaszi évadra általam személyesen Bécsben vásárolt, s a legutolsó divat szerinti áruim megérkeztek, nevezetesen:

sima és virágos mosó és gyapju ruha-kelmék, fekete ternók és kasmirok, porköpenyek, mantillok, dísz- és reggeli kalapok, napernyők, fehérneműk, ruha-diszneműk, bőr- és brunell sétaczipők nagyok és gyermekek részére, női és gyermek-harisnyák. Férfi-ruhászövetek, séta- és utazó-kalapok, ingek, gallérok, manchettek, harisnyák és nyakendők; továbbá butor-szövetek, paplan, matrác, több fajta szőnyegek. Len- és gyapott-vásznak.

Végül megemlítem még, miszerint üzletem részére jó férfi- és nőszabót tartok.

A n. é. közönség becses látogatását kérve, maradok

tisztelettel  
HARY GÉZA.

#### Disz-kalapok és kalap-diszek.

#### A bőr uj zománczát mindig megtartja.

#### JÓZSEF FÖHERCZEG

s a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb elismeréssel tüntette ki

#### Nemencsek J. és társa

kizárólagosan szabadalmazott találmányait, u. m.

fekete bőrkenőcs, 1 kilós bádogdobozban 1 frt 20 kr, sárga „ 1 kiló 1 frt 60 kr, géphajtó szíjkenőcs, 1 kiló 1 frt 40 kr, velencei kettős bőrlakk, 1 liter 3 frt, bőrmosó szappan, 1 nagy darab 1 frt, állat-, gyógy- és pata-kenőcs, 1/2 kiló 2 frt, fekete viasz, 1 nagy drb 1 frt, s a híres gyógyerejű Szultana növényiszappan, 1 doboz 1 frt.

#### Nemencsek J. és társa

első magyar, kizárólag szabadalmazott, fekete bőrkenőcs, bőrlakk, állat-, állat-gyógy és pipere-szappan s gyógynövény pipere-szappan-gyára.

3—13

A fönt kitett találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető.

Czim: Budapest, X. KÖBÁNYA, jászberényi-ut, Lázárház.

Miután igen sok visszaélés történik áruimmal, figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és gyáramból küldött áruért vállalok felelősséget.

A cipő nem zsirosítja el a ruhát.